

ORGANIZACJA POGRZEBU I FORMALNOŚCI PO ŚMIERCI BLISKIEJ OSOBY

Informator praktyczny (Polska, stan prawny 2026)

CZĘŚĆ I. FORMALNOŚCI

KROK 1. Stwierdzenie zgonu i karta zgonu

Pierwszym krokiem po śmierci bliskiej osoby jest formalne stwierdzenie zgonu.

Należy wezwać lekarza:

- lekarza podstawowej opieki zdrowotnej (zgon w domu),
- pogotowie ratunkowe lub lekarza dyżurnego,
- lekarza w placówce medycznej (zgon w szpitalu).

Lekarz wystawia kartę zgonu, która jest niezbędna do:

- rejestracji zgonu w Urzędzie Stanu Cywilnego,
- organizacji pochówku.

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (t.j. Dz.U. 2023 poz. 887)

2. Transport zmarłego

Po wystawieniu karty zgonu należy skontaktować się z zakładem pogrzebowym, który:

- przewiezie ciało do chłodni,
- zabezpieczy ciało do czasu pogrzebu.

3. Rejestracja zgonu w Urzędzie Stanu Cywilnego

Zgon należy zgłosić w USC właściwym dla miejsca zgonu.

Wymagane dokumenty:

- karta zgonu,
- dokument tożsamości osoby zgłaszającej,
- dokument tożsamości osoby zmarłej (jeśli dostępny).

USC wydaje akt zgonu, który jest niezbędny do dalszych formalności.

Formalności te może przejąć zakład pogrzebowy na podstawie upoważnienia.

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1378)

4. Organizacja pogrzebu

W zakładzie pogrzebowym ustala się:

- formę pochówku (tradycyjny lub kremacja),
- rodzaj ceremonii (religijna lub świecka),
- termin pogrzebu,
- wybór trumny lub urny,

- oprawę ceremonii (muzyka, kwiaty, transport).

Zakład pogrzebowy może również pomóc w:

- publikacji nekrologu,
- przygotowaniu ciała,
- organizacji transportu uczestników,
- formalnościach urzędowych,
- rozliczeniu zasiłku pogrzebowego.

5. Zasiłek pogrzebowy

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1251)

Wysokość świadczenia: 4000 zł

Przysługuje osobie lub instytucji, która pokryła koszty pogrzebu.

Wymagane dokumenty:

- wniosek ZUS Z-12,
- akt zgonu,
- rachunki za pogrzeb,
- dokument potwierdzający poniesienie kosztów,
- dokument potwierdzający pokrewieństwo (jeśli dotyczy).

Termin złożenia wniosku: do 12 miesięcy od dnia śmierci.

6. Kto organizuje pogrzeb

Obowiązek pochówku spoczywa w pierwszej kolejności na:

- małżonku,
- dzieciach,
- rodzicach,
- innych członkach rodziny.

W przypadku braku osób zobowiązanych pogrzeb organizuje gmina.

7. Prawo do pochówku dziecka

Prawo do pochówku przysługuje niezależnie od czasu trwania ciąży.

Rodzice mają prawo:

- odebrać ciało dziecka ze szpitala,
- zorganizować pochówek.

Podstawa prawna: Ustawa o cmentarzach i chowaniu zmarłych

8. Urlop okolicznościowy

Podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 15 maja 1996 r.

Przysługuje: 2 dni urlopu w przypadku śmierci dziecka, małżonka lub rodzica.

CZĘŚĆ II. CO DALEJ – KROK PO KROKU

Krok 1. Uzyskanie aktu zgonu

Po otrzymaniu aktu zgonu można rozpocząć dalsze formalności administracyjne.

Krok 2. Sprawy urzędowe i finansowe

Należy zgłosić zgon w odpowiednich instytucjach:

- Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS),

Krok 3. Świadczenia po zmarłym

Możliwe świadczenia:

- wypłata środków z ubezpieczenia na życie,
- inne świadczenia wynikające z zatrudnienia lub ubezpieczenia.

Informacje można uzyskać w ZUS lub u pracodawcy.

Krok 4. Dokumentacja medyczna

Osoba uprawniona może wystąpić o:

- wgląd do dokumentacji medycznej,
- kopię dokumentacji.

Podstawa prawna: Ustawa o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta

Krok 5. Organizacja spraw majątkowych

W dalszym etapie konieczne może być:

- przeprowadzenie postępowania spadkowego,
- uporządkowanie zobowiązań finansowych.

W razie potrzeby warto skorzystać z pomocy notariusza lub prawnika.

Krok 6. Wsparcie

W sytuacji straty możliwe jest skorzystanie ze wsparcia:

- psychologa,
- ośrodków interwencji kryzysowej,
- Holistycznym Centrum Wsparcia po Stracie eMOCja (ul. Ugory 9, Gdańsk)

GDZIE SZUKAĆ INFORMACJI

- Urząd Stanu Cywilnego (USC)
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS)
- ośrodek pomocy społecznej (OPS/MOPS)
- powiatowe centrum pomocy rodzinie (PCPR)
- Narodowy Fundusz Zdrowia (NFZ)
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON)
- portal gov.pl

UWAGI KOŃCOWE

1. Część świadczeń wymaga złożenia wniosków w określonych terminach,
2. Należy zachować dokumentację i rachunki,
3. Procedury mogą różnić się w zależności od miejsca zamieszkania,
4. W razie wątpliwości należy kontaktować się bezpośrednio z właściwą instytucją.

Materiał informacyjny – nie stanowi porady prawnej. Aktualność informacji należy weryfikować w instytucjach publicznych.

Opracowała:

Dagmara Gimenez
specjalista ds. wsparcia rodzin
Fundacja Hospicjum Pomorze Dzieciom
16.04.2026

